

ข้อมูลบุคคล

1.ประวัติ

นางสายสนอง พวงจำปา เกิดเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2510 อายุ 52 ปี
ที่อยู่ 135 ม.8 ตำบลคำขวาง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190
การศึกษาจบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6
เบอร์โทร 087-2442438

อาชีพหลัก เกษตรกร

สถานภาพ สมรส กับนายทองลา พวงจำปา มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือ

1. นางสาวสุวรรณา พวงจำปา จบการศึกษา อนุปริญญาสาขาการบัญชี อาชีพ ผู้จัดการร้านแฟมิลีมาร์ท สาขาพญาไท

2. นางสาวจันทร์เพ็ญ พวงจำปา จบการศึกษา ปริญญาตรีสาขาการตลาด อาชีพ ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ บริษัท กู๊ดเวย์โฮลดิ้ง จำกัด จดหน่วยแจ้งค่าไฟฟ้า

3. นางสาวนริศรา พวงจำปา จบการศึกษา ปริญญาโทสาขาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก ที่ เมืองอู๋ฮั่น ประเทศจีน

เดิมครอบครัว นางสายสนอง พวงจำปา ประกอบอาชีพเกษตรกร ปลูกผักหมุนเวียนตามฤดูกาล วิถีชีวิตการปลูกผักของคนในชุมชน อดีตที่ผ่านมาเกษตรกรใช้สารเคมีเป็นหลัก ต่อมานางนัฐกิตต์ ศรีสง่า เกษตรตำบลได้เข้ามาณรงค์ ผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร สอนให้เรียนรู้เรื่องโรคแมลง ลดต้นทุนการผลิต และลดการใช้สารเคมี ผลักดันให้สินค้าได้มาตรฐาน GAP เป็นจุดเปลี่ยนของคนในชุมชน ใช้สารเคมีน้อยลง ใช้อย่างถูกต้อง สุขภาพดีขึ้น และพัฒนาต่อเนื่อง มาจนถึงปัจจุบัน

เพื่อความเข้มแข็งของการดำเนินงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของเกษตรกร จึงเกิดการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนาเหนือ ขึ้นเมื่อวันที่ 2 ปีพุทธศักราช 2541 โดยมีนางโน จันทรนิตร เป็นประธานคนแรก มีสมาชิกเริ่มต้น จำนวน 15 ท่าน และปี 2549 นางสายสนอง พวงจำปา ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานคนที่ 2 จนถึงปัจจุบัน มีสมาชิกกลุ่มทั้งสิ้น 60 คน และทีมงานบริหารกลุ่ม 9 คน

ยื่นจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2555 โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพิ่มอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก

2. เป็นแหล่งเรียนรู้พัฒนาสิ่งใหม่ๆ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเกษตรพัฒนาเหนือ มีกฎกติกา ที่ชัดเจน ให้กับสมาชิกในกลุ่ม ที่ต้องร่วมรับผิดชอบ และปฏิบัติร่วมกันอย่างเคร่งครัดเพื่อความอยู่ดีกินดีของสมาชิก กลุ่มจะมีการจัดสรรปันผลกำไรให้แก่สมาชิก โดยมีหมวดเงิน บริหารจัดการอยู่ 3 หมวด คือ หนึ่งหมวดเงินออม สองหมวดเงินสาธารณะประโยชน์ และ สามหมวดเงินหุ้น

เป้าหมายของกลุ่ม ในอนาคต

1. มีโรงคัดแต่ง บรรจุภัณฑ์พืชผักที่สวยงาม และได้มาตรฐาน

2. ขยายตลาดเพิ่มขึ้น

3. สมาชิกได้รับการรับรอง แหล่งผลิตพืชผักอินทรีย์ ทั้งนี้ ปี 2560 ทางกลุ่มได้รับการสนับสนุน โครงการ 9101 ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี เพื่อการพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืน โดยมี เกษตรตำบล นางสุนิรัตน์ ชาลีแก้ว เป็นที่ปรึกษา

2. ความคิดริเริ่ม

หลังจากสำเร็จการศึกษา ได้ออกมาช่วยพ่อแม่ทำนา ปลูกข้าวที่ อำเภอพิบูลมังสาหาร จากนั้นได้ย้ายถิ่นฐาน มาอยู่ที่ หมู่บ้านเกษตรพัฒนา (ชื่อเดิม) เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรปลูกผักตามฤดูกาล และต่อมาได้แต่งงานกับนายทองลา พวงจำปา ก็ยังทำอาชีพเกษตรกรต่อ โดย มีพ่อค้าคนกลางมารับที่หมู่บ้าน เมื่อปี พ.ศ. 2548 ทางเจ้าหน้าที่เกษตรฯ ได้มีโครงการเข้าโรงเรียนเกษตรกร เพื่อเรียนรู้การลดใช้ สารเคมี และได้จัดตั้งกลุ่มขึ้นมา เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยมีสมาชิกเพียง 15 คน และในปี พ.ศ. 2550 มีสมาชิกเพิ่มขึ้นมาอีก 35 ท่าน เมื่อกลุ่มเริ่มมีความเข้มแข็งขึ้น ทางกลุ่มเริ่มมีการจัดระเบียบกลุ่ม จัดประชุมสมาชิกในทุกๆ เดือน เริ่มมีการออม และให้สมาชิกที่ไม่มีเงินทุนได้กู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท ต่อ เดือน

3. การสมัครเข้าระบบ GAP พืช

เพื่อต้องการให้ผู้บริโภคทั่วไป ได้บริโภคพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ เกิดความเชื่อมั่นในผลิตผลของ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักบ้านเกษตรพัฒนาเหนือ ที่ได้รับรองระบบการจัดการแหล่งผลิต GAP พืช จากกรมวิชาการเกษตร เพื่อนำผลิตผลที่ปลอดภัย ไม่มีสารพิษตกค้างไปเสนอขายต่อโรงพยาบาลวารินชำราบ Top Super Market และตลาดเจริญศรีต่อไป

4. ประสบการณ์

- ประธานแปลงใหญ่
 - ประธานวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนาเหนือ
 - อาสาสมัครเกษตรอาสา
 - อ.ส.ม. ประจำหมู่บ้าน
- จนถึงปัจจุบัน

5. การเป็นผู้นำ

เปิดอบรมให้ความรู้ แก่ผู้ที่สนใจ กลุ่มเราพร้อม เป็นวิทยากรและให้ความรู้ กับหลายๆ หน่วยงาน ที่ให้ความสนใจ และเป็น ผู้กำหนด งาน และกระจายงานให้กับกรรมการแต่ละท่านที่มีความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายทั้งนี้ก็รับฟังความคิดเห็นของกรรมการท่านอื่นรวมถึงสมาชิก เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนา กลุ่มให้มีความก้าวหน้าไปด้วยกัน เปรียบเสมือนครอบครัวใหญ่

6. ความสามารถ

- ประธานแปลงใหญ่
- ประธานวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนาเหนือ
- อาสาสมัครเกษตรอาสา
- อ.ส.ม. ประจำหมู่บ้าน

7. การขยายเครือข่าย

เปิดอบรมผู้ที่สนใจ หรือเกษตรกรผู้ศึกษาดูงาน เข้าศึกษา และเรียนรู้ ได้

8. บันทึกต้นทุนการผลิต

1. บวบ ต้นทุน 5,200 บาท/ไร่
ผลผลิต 2,000 กก/ไร่
ราคาผลผลิตกิโลกรัมละ 10 บาท

ผลตอบแทน 20,000 กก/ไร่

รายได้สุทธิ 14,800 บาท/ไร่/ปี

2. บล็อกโคลี่ ต้นทุน 1,635 บาท/0.50 ไร่

ผลผลิต 500 กก/0.50 ไร่

ราคาผลผลิตกิโลกรัมละ 20 บาท

ผลตอบแทน 10,000 กก/0.50 ไร่

รายได้สุทธิ 8,356 บาท/0.50 ไร่/ปี

3. กะหล่ำปลี ต้นทุน 1,905 บาท/0.50 ไร่

ผลผลิต 700 กก/0.50 ไร่

ราคาผลผลิตกิโลกรัมละ 15 บาท

ผลตอบแทน 10,500 กก/0.50 ไร่

รายได้สุทธิ 8,595 บาท/0.50 ไร่/ปี

4. กะหล่ำดอก ต้นทุน 2,228 บาท/0.50 ไร่

ผลผลิต 750 กก/ไร่

ราคาผลผลิตกิโลกรัมละ 20 บาท

ผลตอบแทน 15,000 กก/0.50 ไร่

รายได้สุทธิ 12,772 บาท/0.50 ไร่/ปี

5. ขึ้นฉ่าย ต้นทุน 800 บาท/0.25 ไร่

ผลผลิต 800 กก/0.25 ไร่

ราคาผลผลิตกิโลกรัมละ 60 บาท

ผลตอบแทน 12,000 กก/0.25 ไร่

รายได้สุทธิ 11,200 บาท/0.25 ไร่/ปี

รายได้สุทธิ/ครัวเรือน 55,732 บาท/ปี

9. การขายผลผลิต

- ปี 2554 ได้ทำสัญญา ซื้อขายผักสด เพื่อประกอบอาหารให้ผู้ป่วย กับทางโรงพยาบาลวารินชำราบ โดยได้ระดมหุ้นสมาชิกจำนวน 90,000 บาท สำหรับบริหารจัดการในครั้งนั้น

- ปี 2556 ได้จัดส่งสินค้า ผักสดปลอดภัย ให้กับทางเซ็นทรัลพลาซ่าอุบลราชธานี ในรูปแบบฝากขาย

- ปี 2559 ได้จัดส่งสินค้า ผักปลอดภัย ให้แม่โคโร สาขาวารินชำราบ ในรูปแบบขายขาด ส่วนผักที่เหลือให้พ่อค้าในหมู่บ้านนำไปจำหน่ายที่ ตลาดเจริญศรีและตลาดเทศบาลวารินชำราบ

10. ปัจจัยที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ

1. สมาชิกมีความมุ่งมั่น ใฝ่เรียนรู้และคิดสร้างสรรค์
2. การบริหารเวลาที่ดี
3. ภูมิปัญญาดั้งเดิม
4. ความกระตือรือร้นและรู้จักการแก้ไขปัญหา
5. ได้รับการสนับสนุนที่ดี จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11. ผลวิเคราะห์สารพิษตกค้าง

กรมวิชาการเกษตร โดยกลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี สวพ.4 เป็นหน่วยงานตรวจรับรองแหล่งผลิต GAP พืช และพืชอินทรีย์ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ได้สุ่มเก็บตัวอย่างตามมาตรฐาน การเก็บเพื่อส่งเข้าตรวจวิเคราะห์ สารพิษตกค้างและวัตถุอันตรายทางการเกษตร ของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4 ผลปรากฏว่าไม่พบ วัตถุอันตรายตกค้างในผลิตผล (ND) สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคที่มาอุดหนุนและเยี่ยมชม

12. การผลิตบวบ

การปลูก บวบ

ใช้เมล็ดพันธุ์ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดผิวไม่เขียวเข้มนำเมล็ดแช่ในน้ำอุ่นประมาณ 2 ชั่วโมงนำขึ้นมาห่อ ด้วยผ้าทิ้งไว้สองถึงสามวันเมล็ดเริ่มแตกหน่อนำไปเพราะในสภาพเพาะกล้าซึ่งบรรจุด้วยดินเพราะที่ผ่านการฆ่าเชื้อรา แล้วเมื่อต้นกล้าแตกใบคู่ที่สองจึงย้ายปลูก

การเตรียมดิน

บวบเป็นผักที่มีระบบรากลึกปานกลาง ควรขุดไถดินลึกประมาณ 20 ถึง 25 เซนติเมตรพรวนไว้ประมาณ 5 ถึง 7 วันใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่สลายตัวดีแล้วคลุกเคล้าลงไปดิน

มีระยะปลูกที่เหมาะสมคือระยะระหว่างต้น 75 เซนติเมตรระยะระหว่างแถว 100 เซนติเมตรการปลูกให้ หยอดเมล็ดพันธุ์โดยตรงลงไปแปลงลุมละ 4 -5 เมล็ด ฝังให้ลึกลงไปในดินประมาณ 2 ถึง 4 เซนติเมตรจากนั้น กลบเมล็ดด้วยหรือดินร่วนหรือปุ๋ยคอกหนาประมาณ 1 เซนติเมตรรดน้ำให้ชุ่มสม่ำเสมอทุกวันและใส่ปุ๋ยคอก ให้บวบ ได้อาหาร

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

หมั่นตรวจดูบวบในเวลาเช้าที่แดดยังไม่จัดหากมีด้วงเตาแดงให้จัดการด้วยมือจะสามารถช่วยได้มาก ลดการให้น้ำในลักษณะที่เป็นละอองน้ำฟุ้งเพราะอาจทำให้เกิดโรคทางใบได้

การกำจัดวัชพืช

- ใช้พลาสติกคลุมแปลงปลูก ใช้จอบดาย ถาก ถาง ดึง ถอน

การเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยว ประมาณ 45-60 วัน

คัดแยกขนาด แยกขนาดของบวบที่มีขนาดความยาวต่างกัน

การทำความสะดวก ล้างน้ำแล้วผึ่งให้แห้ง และตัดปลายดอกที่ติดกับผลออก

การบรรจุหีบห่อ ใช้ใบตองห่อแล้วใช้ดอกมัด และ บรรจุถุง 6x18 แล้วใช้เทปติด

การขนส่ง ส่งทางรถยนต์ และมีรถมารับถึงโรคแพ็ค

การแสดงเครื่องหมาย ไม่มีการใช้เครื่องหมายทางการค้า

13. การผลิตบล็อกโคลี

1. **ขั้นตอนการเตรียมแปลงเพาะ** ไถพรวนดินด้วยจอบ 1 รอบ พร้อมด้วยการกำจัดวัชพืชออก จากนั้นตากแปลงเพาะไว้ประมาณ 5-7 วัน และเมื่อครบกำหนดเวลาที่ตั้งไว้ หว่านโรยปุ๋ยคอก 3 กก./1 ตร.ม. แล้วจึงพรวนดินให้เข้ากัน
2. **ขั้นตอนการเตรียมกล้าพันธุ์** ขั้นตอนนี้เราสามารถทำได้ทั้งการเพาะในถาดหลุมและเพาะในแปลง ซึ่งหากใครที่เพาะในถาดหลุม ให้หยอดเมล็ดเพาะใส่หลุมประมาณ 2-3 เมล็ด แล้วจึงรดน้ำ แต่ในกรณีเพาะในแปลง หว่านเมล็ดลงแปลงตามปกติ
3. **ขั้นตอนการเตรียมแปลงปลูก** เริ่มแรกไถพรวนดินและตากดิน ประมาณ 7-10 วัน พร้อมกำจัดวัชพืชต่างๆ จากนั้นไถยกร่องแปลง โดยให้ห่างประมาณ 50-60 ซม. ก่อนที่จะนำปุ๋ยคอก อัตรา 2 ตัน/1 ไร่ หว่านไปตามแนวพร้อมด้วยปุ๋ยเคมีสูตร 27-6-6 อัตรา 10 กก./1 ไร่
4. **ขั้นตอนการปลูก** นำต้นกล้าลงปลูก โดยเว้นระยะห่างของต้นประมาณ 40 ซม. ส่วนระยะความห่างระหว่างแถวที่ยกร่องประมาณ 50-60 ซม.

การดูแล

- ควรรดน้ำทุกวัน วันละ 1 ครั้งในช่วยสัปดาห์แรก หลังจากนั้นค่อยๆ ทิ้งระยะห่างเป็นวันเว้นวัน

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- วัชพืช เมื่อการปลูกเข้าสู่วันที่ 15 ให้กำจัดวัชพืชด้วยการใช้จอบถาก

การกำจัดวัชพืช

- ใช้พลาสติกละลอกแปลงปลูก ใช้จอบดาย ถาก ถาง ดึง ถอน

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว ต้องตัดตอนที่ช่อออกเกาะกลุ่มกันแน่น แต่ต้องก่อนดอกบานแย้มกลีบสีเหลือง ตัดดอกโดยติดก้านช่อไปด้วยพอประมาณ โดยทั้งลำต้นที่มีใบส่วนล่างไว้ เพื่อที่จะให้แขนงข้างเจริญและสร้างดอกได้อีก ดอกจากแขนงข้างมักมีขนาดเล็กลง โดยทั่วไปถ้าดอกแรกที่ตัดมีขนาดโดยประมาณ 15 เซนติเมตร และก้านดอกยาว 15 เซนติเมตร จะเป็นดอกที่สมบูรณ์ และตลาดต้องการมาก ควรตัดใบล่างๆ ของก้านออกบ้างเหลือไว้หุ้มดอกประมาณ 3-4 ใบ เพื่อป้องกันมิให้ดอกช้ำในขณะบรรจุและขนส่ง การตัดดอกจากแขนงไม่สามารถจะทำได้พร้อมกัน มักทยอยกันไปกิน ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน ดังนั้น อาจสิ้นเปลืองแรงงานและถ้าดอกแขนงเล็กมาก ราคาผลผลิตที่ได้จะไม่คุ้มค่าแรง อายุการเก็บเกี่ยวดอกแรกของบล็อกโคลีพันธุ์เบาประมาณ 60-85 วัน

คัดแยกขนาด แยกตามน้ำหนักที่ลูกค้ากำหนดให้

การทำความสะดวก ล้างน้ำแล้วผึ่งให้แห้ง

การบรรจุหีบห่อ ใช้ซินแลปพลาสติกห่อ และ บรรจุถุง 9 x 14 แล้วใช้เทปติด

การขนส่ง ขนส่งทางรถยนต์ และมีรถมารับถึงโรคแพ็ค

การแสดงเครื่องหมาย -

14. การผลิตกะหล่ำปลี

การเตรียมดินปลูกกะหล่ำปลี : เตรียมดินโดยการขุดไถให้ลึกประมาณ 15-20 เซนติเมตร กว้าง 1 เมตร กว้าง 1 เมตร ยาวตามความต้องการ ตากดินไว้ประมาณ 5-7 วัน แล้วคลุกด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ย่อยดินให้ละเอียดพอสมควร รดน้ำให้ขึ้น แล้วทำการหว่านเมล็ดลงไป ควรพยายามหว่านเมล็ดให้กระจายบาง ๆ ถ้าต้องการปลูกเป็นแถวก็ควรจะทำร่องไว้ก่อนแล้วหว่านเมล็ดตามร่องที่เตรียมไว้ คลุมด้วยฟางหรือหญ้าแห้งบาง ๆ เมื่อกล้าออกใบจริงประมาณ 1-2 ใบ ก็ทำการถอนแยกต้นที่แน่นหรืออ่อนแอทิ้ง

การเตรียมแปลงปลูก : กะหล่ำปลีเป็นพืชระบบรากตื้น ควรเตรียมดินลึกประมาณ 18-20 เซนติเมตร ตากดิน 5-7 วัน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักให้มาก เพื่อปรับสภาพของดิน และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยเฉพาะในดินทรายและดินเหนียว จากนั้นย่อยผิวหน้าดินให้มีขนาดก้อนเล็กแต่ไม่ต้องละเอียดจนเกินไป ถ้าดินเป็นกรดควรใส่ปูนขาวเพื่อปรับสภาพดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูก

การย้ายกล้าลงแปลงปลูก : เมื่อกล้ามีอายุได้ประมาณ 25-30 วัน จึงย้ายปลูกในแปลงปลูกที่เตรียมไว้ โดยให้มีระยะปลูก 30-40 x 30-40 เซนติเมตร การปลูกอาจปลูกเป็นแบบแถวเดี่ยว หรือแถวคู่ก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของสวน

การให้น้ำ : ในการให้น้ำนั้นใช้เครื่องยนต์สูบน้ำจากบ่อธรรมชาติ แปลงไปตามร่องระหว่างแปลงประมาณ 5-7 วัน/ครั้งในส่วนนี้จะมีการให้ปุ๋ยเป็นบางครั้งปลูกกะหล่ำปลีนอกฤดูกันมากขึ้น อายุตั้งแต่ย้ายปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 50-120 วัน ปลูกได้ผลดีในช่วง เดือนตุลาคม - มกราคม ถ้าปลูกนอกเหนือจากนี้จะต้องเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมและอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช หอนอนเจาะกะหล่ำปลี อะบาแมกดิน 20 ซีซี/20 ลิตร เมื่อพบการระบาด มีการใช้ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย ในการกำจัดหอนอน

การกำจัดวัชพืช

- ใช้ฟอสฟอริกคูลมแปลงปลูก ใช้จอบดาย ถาก ถาง ดึง ถอน

การเก็บเกี่ยว ในช่วงที่สามารถเก็บเกี่ยวได้และมีน้ำหนักต้นนั้นตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงวันเก็บเกี่ยว ขึ้นอยู่กับลักษณะจะมีอายุประมาณ 50-60 วัน คุณพ่อบอกว่ากะหล่ำปลีหัวที่ห่อหุ้มแน่นน้ำหนักประมาณ 2-3 กิโลกรัม หากปล่อยไว้นานหัวจะหลวมลง ทำให้คุณภาพของหัวกะหล่ำปลีลดลง การเก็บควรใช้มีดตัดให้ใบนอกที่หุ้มหัวติดมาเพราะจะทำให้สามารถเก็บรักษาได้ตลอดวัน เมื่อตัดและขนออกนอกแปลงแล้วให้ตัดแต่งใบนอกออกเหลือเพียง 2-3 ใบ เพื่อป้องกันความเสียหาย

คัดแยกขนาด แยกขนาดหัวเล็กใหญ่ แล้วชั่งน้ำหนักตามที่ลูกค้ากำหนด

การทำความสะอาด ล้างน้ำแล้วผึ่งให้แห้ง

การบรรจุหีบห่อ ใช้ซีลแลปพลาสติกห่อ และ บรรจุถุงเบอร์ 9 x 14 และ 10x15 ขึ้นอยู่กับขนาดของผัก แล้วใช้เทปติด

การขนส่ง ขนส่งทางรถยนต์ และมีรถมารับถึงโรคแพ็ค

การแสดงเครื่องหมาย -

15. การผลิตกะหล่ำดอก

เริ่มต้นโดยการเตรียมดินโดยมีหลักเกณฑ์ในการเตรียมดินเหมือนกับกะหล่ำปลี แต่ควรให้มีหน้าดินลึกกว่ากะหล่ำปลีเล็กน้อย หากเป็นพื้นที่ลุ่มควรรยกร่องและปลูกบนสันร่อง กะหล่ำดอกพันธุ์เบาจะทนความเค็มของดินได้ไม่ดี การปลูกมักทำโดยการย้ายกล้า และจะต้องทำด้วยความระมัดระวังมาก เมื่อกล้าในแปลงอายุประมาณ 6 สัปดาห์ ควรทำการย้ายกล้าไปปลูกให้หมด ไม่ควรทิ้งกล้าให้อยู่มากกว่านี้ ส่วนอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ในแปลงกล้าแต่ละแปลงควรอยู่ที่ประมาณ 35-45 กรัม ต่อขนาดพื้นที่ 3-4 ตารางเมตร

สำหรับระยะห่างของกล้าที่นำไปปลูกในแปลงแต่ละแปลงควรเว้นระยะห่างประมาณ 50-75 เซนติเมตร ส่วนการเพาะกล้า การย้ายกล้า และการปลูกก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปลูกกะหล่ำปลี หลังจากปลูกควรให้น้ำให้ดินชื้นเสมอ อาจใช้ฟางคลุมเพื่อลดการระเหยของน้ำจากหน้าดินที่ดี ความต้องการปุ๋ย กะหล่ำดอกต้องการปุ๋ยไนโตรเจนและพบว่าในรูปของ แอมโมเนียมไนเตรดและยูเรีย จะเพิ่มผลผลิตได้ดี ปริมาณของไนโตรเจนต้องการประมาณ 32.5 กิโลกรัม/ไร่ ส่วนฟอสฟอรัสต้องการประมาณ 13 กิโลกรัม/ไร่ และโปแตสเซียมประมาณ 41.1 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งถ้าให้ปุ๋ยเพียงพอในระดับนี้จะทำให้ได้ผลผลิตประมาณ 8,100 กิโลกรัม/ไร่ เลยทีเดียว หากใช้ปุ๋ยผสมก็มักนิยมใช้สูตร 13:13:21 หรือ 14:14:21 ในอัตราประมาณ 50-100 กิโลกรัม/ไร่ โดยใส่ร่วมกับปุ๋ยยูเรียด้วย การใส่แบ่งเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกตอนเตรียมดินก่อนปลูกและเมื่อหลังจากย้ายกล้าได้ 15 วัน โดยโรยข้างๆ แถวของกะหล่ำดอก และพรวนดินกลบ การพรวนดินจะช่วยกำจัดวัชพืชในระยะแรกด้วย แต่ต้องระวังมิให้รากได้รับความกระทบกระเทือนมากนัก

การคลุมดอก เมื่อกะหล่ำดอกเริ่มมีดอกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5-7 เซนติเมตรแล้ว ต้องรวบใบบนๆ ห่อดอกหลวมๆ แล้วใช้เชือกมัดไว้ประมาณ 3-7 วัน ก็จะตัดดอกได้ สาเหตุที่ต้องทำดังนี้เพื่อให้ดอกกะหล่ำไม่ถูกแสงแดด และจะทำให้มีสีขาว เป็นที่ต้องการของตลาด หากปล่อยให้ดอกกะหล่ำโดนแสงแดด จะมีสีเหลือง ในปัจจุบันมีกะหล่ำดอกพันธุ์ใหม่ที่มีลักษณะใบห่อดอก ซึ่งจะทำให้ลดแรงงานในการคลุมดอกได้มาก

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช หนอนเจาะดอกกะหล่ำ อะบาแมกติน 20 ซีซี/20 ลิตร เมื่อพบการระบาด มีการใช้ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย ในการกำจัดหนอน

การกำจัดวัชพืช

- ใช้พลาสติคคลุมแปลงปลูก ใช้จอบตาย ถาก ถาง ดึง ถอน

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวควรเก็บเกี่ยวในตอนที่ดอกโตเป็นก้อนแน่น เพราะหากเก็บล่าช้ากว่านั้น จะทำให้ดอกยืดยาวและหลวม สำหรับพันธุ์เบาจะให้ดอกขนาดเล็ก โดยเฉลี่ยจะมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 15 เซนติเมตร พันธุ์หนักหากสมบูรณ์ดีจะมีเส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 30 เซนติเมตร การตัดจากแปลงให้ใช้มีดตัดลำต้นโดยให้มีใบหุ้มดอกมาด้วยสัก 3 ใบ เพื่อห่อหุ้มกันกระทบกระเทือนดอกในขณะขนส่งดอกจะได้ไม่ช้ำ การบรรจุมักบรรจุลงในเข่งไม้ไผ่ หากดอกกะหล่ำไม่มีใบหุ้มติดมา จะบรรจุลงในกล่องกระดาษที่รองด้วยกระดาษฟอย เพื่อป้องกันดอกช้ำเสียหาย หลังจากเก็บเกี่ยวควรส่งตลาดโดยเร็ว เนื่องจากดอกกะหล่ำมักมีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนสีจากสีขาวนวลเป็นเหลืองซีด หรือเหลืองคล้ำ นอกจากนั้นอาจมีการหลวมตัวของดอก และการสูญเสียเสียน้ำหนักด้วย

คัดแยกขนาด แยกตามน้ำหนักที่ลูกค้ากำหนดให้

การทำความสะดวก ล้างน้ำแล้วผึ่งให้แห้ง

การบรรจุหีบห่อ ใช้ซินแลพลาสติคห่อ และ บรรจุถุง 9 x 14 แล้วใช้เทปติด

การขนส่ง ขนส่งทางรถยนต์ และมีรถมารับถึงโรคแพ็ค

การแสดงเครื่องหมาย -

16. การผลิตขึ้นฉ่าย

วิธีการปลูกขึ้นฉ่ายนั้นสามารถกระทำได้ 2 วิธี ด้วยกัน คือ (1) เพาะให้เมล็ดงอกก่อน เมื่อกำลังสูงประมาณ 2-3 นิ้ว จึงทำการย้ายปลูก และ (2) หว่านเมล็ดในแปลงปลูกเลย

หากปลูกแบบวิธีแรก ต้องเตรียมดินแปลงเพาะให้ละเอียดที่สุด เนื่องจากเมล็ดพันธุ์มีขนาดเล็กมาก โดยเฉลี่ย น้ำหนักเมล็ดพันธุ์ 1 กรัม จะมีจำนวนเมล็ดประมาณ 2,000-2,200 เมล็ดเลยทีเดียว หลังจากเตรียมดินแปลงเพาะให้ละเอียดดีแล้ว ให้ใช้เมล็ดพันธุ์ 1 ซ่อนชาผสมกับทราย 1 ถัง แล้วคลุกให้เข้ากัน หว่านลงในแปลงเพาะขนาดเนื้อที่ 1 ตารางเมตร หลังจากหว่านแล้วให้ใช้ฟางแห้งคลุมบางๆ แล้วรดน้ำด้วยฝักบัวฝอยวันละ 3 ครั้ง เข้า กลางวัน และเย็น เพื่อให้ดินชุ่มชื้นแต่อย่าให้น้ำขัง เมื่อผ่านไปประมาณ 7-10 วัน เมล็ดขึ้นฉ่ายจะงอกเป็นฝอยๆ ในตอนนี้ ควรใส่ปุ๋ยสูตรทเตอร์รตเพื่อเร่งให้กล้าแข็งแรง เมื่อกำลังมีอายุได้ 6-7 สัปดาห์ จะมีลำต้นสูง 3-4 นิ้ว ซึ่งเป็นช่วงที่เหมาะสมกับการทำการย้ายกล้าเพื่อลงแปลงปลูก

สำหรับการปลูกแบบที่สอง ให้เตรียมแปลงปลูกเช่นเดียวกับแปลงเพาะ แต่ในการหว่านเมล็ดพันธุ์ให้ลดจำนวนลง ให้น้อยกว่าการปลูกแบบเพาะกล้าเพื่อให้ง่ายต่อการทำการถอนแยก ซึ่งในการปลูกแบบนี้จะต้องทำการถอนแยก ซึ่งให้ทำการถอนแยกโดยเว้นระยะห่างระหว่างต้นอยู่ที่ 2-3 นิ้ว

ในการปลูกขึ้นฉ่ายนั้น หากอยากให้ลำต้นมีสีขาว ก็ควรห่มด้วยฟางหรือดิน หรือตีไม้เป็นกรอบรอบๆ ต้น ให้แต่ละส่วนของใบโผล่ขึ้นมา 1 ส่วน 4 ของความสูงของลำต้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้ส่วนล่างโดนแสง การบังแสงนี้จะทำประมาณ 3 สัปดาห์ จึงเอาออก ก็จะทำให้ได้ก้านสีขาว กรอบ หากไม่ทำการบังแสง ก้านใบจะมีสีเขียวจัด หลังจากการย้ายกล้าลงแปลงใหม่ๆ ควรทำร่มเงาบังแสงแดดอยู่ประมาณ 3-4 วัน โดยค่อยๆ เปิดให้โดนแสงมากขึ้นทีละน้อยๆ จนกระทั่งต่อมาเปิดให้โดนแสงได้ตลอดวัน ในช่วงกลางคืนจะได้รับความชื้นจากบรรยากาศเต็มที่ ขึ้นฉ่ายไม่ชอบอากาศร้อนจัด ดังนั้นหากปลูกในฤดูร้อน ควรบังแสงแดดไว้ตลอดวัน จะทำให้ผักงามมาก การให้น้ำควรรดน้ำทั้งตอนเช้าและตอนเย็น แต่ในการรดน้ำตอนเย็นต้องระวังอย่าให้น้ำขังแฉะ เพราะจะทำให้ขึ้นฉ่ายมีเชื้อราเข้าทำลายได้ น้ำที่ใช้รดควรเย็น เพราะผักนี้ชอบความเย็น

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช -

การกำจัดวัชพืช

- ใช้พลาสติคคลุมแปลงปลูก ใช้จอบตาย ถาก ถาง ดึง ถอน

การเก็บเกี่ยว

หากปลูกโดยการย้ายกล้า ให้เริ่มนับวันหลังจากการย้ายกล้าไปประมาณ 50 วัน ถึงจะเริ่มทำการเก็บเกี่ยวได้ โดยในการเก็บนั้นให้เก็บแบบวันเว้นวัน ด้วยการถอนเก็บทั้งต้น ลักษณะของต้นในระยะเก็บเกี่ยวควรอวบอ้วน สีเขียวอ่อนใส กรอบ ใช้เวลาการเก็บเกี่ยวทั้งหมด 30-45 ครั้ง หรือต้องเก็บให้หมดภายในระยะเวลาประมาณ 90 วัน เพราะถ้าหากทิ้งไว้นานกว่านี้จะทำให้ผักเป็นเสี้ยน เหนียว ไม่น่ารับประทาน

คัดแยกขนาด ต้องเลือกขนาดของต้นที่สมบูรณ์แบบไม่ซ้ำไม่หักออก

การทำความสะอาด ตัดแต่งใบไม่สมบูรณ์ออก แล้วล้างน้ำให้สะอาดและผึ่งลมให้แห้ง

การบรรจุหีบห่อ ใช้ใบตองห่อแล้วใช้ดอคมัด และ บรรจุถุง 6x18 แล้วใช้เทปติด

การขนส่ง ขนส่งทางรถยนต์ และมีรถมารับถึงโรคแพ็ค

การแสดงเครื่องหมาย -